

Neljapäev, 12. detsember 2013

P7_TA(2013)0600

Rohelise taristu poliitika

Euroopa Parlamendi 12. detsembri 2013. aasta resolutsioon rohelise taristu ja Euroopa looduskapitali suurendamise kohta (2013/2663(RSP))

(2016/C 468/27)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse seitsmendat keskkonnaalast tegevusprogrammi,
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM(2013)0249),
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa 2020. aastal – aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia“ (COM(2010)2020),
 - võttes arvesse ressursitõhusa Euroopa tegevuskava (COM(2011)0571),
 - võttes arvesse ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiat aastani 2020 (COM(2011)0244),
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse keskkonna nõukogu 2011. aasta juuni ja 17. detsembri 2012. aasta järeldusi (punkt 14),
 - võttes arvesse oma 20. aprilli 2012. aasta resolutsiooni „Meie elukindlustus, meie looduskapital: ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2020“, ⁽³⁾ eelkõige selle punkti 50,
 - võttes arvesse ökosüsteemide ja bioloogilise mitmekesisuse majanduslikke aspekte käsitlevat uuringut ⁽⁴⁾ (TEEB-uuring),
 - võttes arvesse komisjoni 2009. aasta valget raamatut „Kliimamuutustega kohanemine: Euroopa tegevusraamistik“ (COM(2009)0147) ning komisjoni teatist „Kliimamuutustega kohanemist käsitlev ELi strateegia“ (COM(2013)0216),
 - võttes arvesse Euroopa Komisjonile esitatud küsimust rohelise taristu ja Euroopa looduskapitali suurendamise kohta (O-000094/2013 – B7-0525/2013),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu territoriaalset tegevuskava 2020 – mitmekesiste piirkondadega kaasava, aruka ja jätkusuutliku Euroopa poole,
 - võttes arvesse Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärke, mis on esitatud bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste poolt 2010. aasta oktoobris vastu võetud bioloogilise mitmekesisuse strateegilises kavas aastateks 2011–2020,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ja ökosüsteemide seisundi halvenemise vastu tuleb võidelda, et tagada ökosüsteemi teenuste jätkumine ning looduskapitali hoidmine nii praeguse kui ka tulevaste põlvkondade jaoks;
- B. arvestades, et roheline taristu aitab realiseerida looduse poolt ühiskonnale pakutavate ökosüsteemi teenuste täit potentsiaali;
- C. arvestades, et bioloogilise mitmekesisuse vähenemise vastu tuleb võidelda, et hoida looduskapitali nii praeguse kui ka tulevaste põlvkondade jaoks;

⁽¹⁾ ELT L 20, 26.1.2010, lk 7.

⁽²⁾ EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7.

⁽³⁾ ELT C 258 E, 7.9.2013, lk 99.

⁽⁴⁾ <http://www.teebweb.org>

Neljapäev, 12. detsember 2013

- D. arvestades, et inimtegevuse surve ohustab Euroopa Liidu bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemide terviklikkust, muu hulgas looduslike elupaikade killustamise ja hävitamise, kliimamuutuste ja poollooduslike elupaikade intensiivsema kasutamise kaudu;
- E. arvestades, et bioloogiline mitmekesisus ja inimühiskonna heaolu on omavahel tihedalt seotud;
- F. arvestades, et liidu bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks ja tugevdamiseks on oluline vähendada killustatust ja suurendada ökoloogilist seotust;
- G. arvestades, et Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärgi nr 11 kohaselt on 2020. aastaks vähemalt 17 % maismaaterritooriumist ja sisevetest ning 10 % ranniku- ja merealadest, sealhulgas eelkõige alad, mis on bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste seisukohast eriliselt olulised, kaitstud tulemuslikult ja õiglaselt majandatavate ökoloogilisel mitmekesisel ja omavahel hästi ühendatud kaitsealade süsteemide ja muude tulemuslike territooriumi-põhiste kaitsemeetmetega ning integreeritud üldisemasse maastikku ja merealade sekka;
- H. arvestades, et roheline taristu ja põllumajandus on omavahel tihedalt seotud, seda nii põllumajanduse tootlikkuse ja põllumajanduspärandi kaitse seisukohast kui ka mõju tõttu, mida avaldab põllumajandustegevuse ruumiline planeerimine ja maakasutuse planeerimine;
- I. arvestades, et kogemuste kohaselt kujutavad rohelise taristu projektid endast suurepäraselt võimalust looduse lõimimiseks ühiskonnaga, muu hulgas linnakeskkonnas, kus elab üha suurem osa inimkonnast, ning arvestades, et need inimesed on linna soojussaare nähtuse põhjustatavate tõsiste tagajärgede mõjuväljas;
- J. arvestades, et sidusrühmade seas tuleks levitada ja avaldada teavet selle kohta, kuidas rohelist taristut luua, kaitsta, tugevdada ja eri maastikel tõhusalt kasutada;
- K. arvestades, et kogemuste kohaselt on taristuprojektide kavandamine ja väljatöötamine põhiastmed, mille käigus tuleb tagada ökoloogiliste, majanduslike ja ühiskondlike vajaduste sidumine nii linna- kui ka maapiirkondades;
- L. arvestades, et ELi kaasrahastatavatesse piirkondade ja linnade taristuprogrammidesse ja -projektidesse tuleks integreerida rohelise taristu elemendid ning leevendada tuleks ka olemasolevatele ökosüsteemidele avaldatavat mõju, et suurendada nende programmide ja projektide keskkonnaalast, ühiskondlikku ja majanduslikku kasu;
- M. arvestades, et roheline taristu pakub mitmesugust ökoloogilist, majanduslikku ja ühiskondlikku kasu, kasutades looduslike lahendusi, mis on üldjuhul vähem kulukad, kuid kestlikumad ja töökohtade loomise seisukohast kasulikud;
- N. arvestades, et investeringud rohelisse taristusse on tavaliselt äärmiselt tulusad;

Üldised tähelepanekud

1. peab kiiduväärseks nii rohelist taristut käsitlevat teatist kui ka komisjoni kavatsust võtta selles püstitatud eesmärkide täitmiseks aktiivselt meetmeid;
2. tunnistab rohelise taristu suurt olulisust Euroopa looduskapitali tulemuslikul kaitsmisel, looduslike elupaikade ja liikide säilimisel ning veekogude hea ökoloogilise seisundi säilitamisel;
3. rõhutab, et roheline taristu võib aidata kaasa mitme liidu 2020. aasta eesmärgi saavutamisele, ning toonitab, et see on vaja äärmiselt kiiresti kasutusele võtta ja integreerida ka mitmeaastase finantsraamistiku rakendamise vahendite sekka, et aidata tulemuslikult kaasa liidu bioloogilise mitmekesisuse alaste eesmärkide täitmisele;
4. tunnistab, et rohelise taristu kasutuselevõtt aitab liidul täita Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkidest ja aastateks 2011–2020 koostatud bioloogilise mitmekesisuse strateegilisest kavast lähtuvaid rahvusvahelisi kohustusi;

Neljapäev, 12. detsember 2013

5. peab kiiduväärseks roheline taristu uuenduslikku käsitust, mis pakub kulutõhusust mitmesuguse kasu ja selliste lahenduste kaudu, mis võivad ühendada nii keskkonnavaldeid, ühiskondlikke kui ka majanduslikke eesmärgi;

Integreerimine eri poliitikavaldkondadesse

6. rõhutab vajadust lõimida roheline taristu kõikidesse ELi poliitikavaldkondadesse ja vastavatesse rahastamiskordadesse, võttes eeskujuks liikmesriikide parimad tavad;

7. juhib tähelepanu asjaolule, et roheline taristu võib osutada erilisel olulisel linnakeskkonnas, kus elab tänapäeval üha suurem osa elanikkonnast ja kus see aitab puhastada õhku, reguleerida temperatuuri, leevendada kohalikul tasandil soojusaare mõju, luua puhkealaseid, pakkuda kaitset üleujutuste eest, juhtida ära vihmavett ja ennetada üleujutusi, kontrollida põhjavee taset, taastada bioloogilist mitmekesisust või peatada selle vähenemise, leevendada äärmuslikke ilmaoluseid ja nende mõju, parandada linnaelanike tervist ning tõsta elukvaliteeti üldiselt, muu hulgas ligipääsetavate ja taskukohase hinnaga paikade loomise kaudu füüsiliseks tegevuseks; rõhutab seost roheline taristu ja rahvatervise vahel ning peab investeringuid roheline taristusse ühtlasi ka investeringuteks rahvatervisesse;

8. rõhutab, et roheline taristu aitab Natura 2000 võrgustikku oluliselt täiendada, suurendades selle Euroopa looduse põhiilike ja elupaikade säilitamiseks loodud võrgustiku sidusust ja vastupidavust ning aidates säilitada ökosüsteemi teenuseid, mille hinnanguline väärtus on mitusada miljardeid eurot aastas; juhib sellega seoses tähelepanu asjaolule, et Natura 2000 võrgustikku käsitlevad õigusaktid ja roheline taristu algatus täiendavad üksteist;

9. nõuab tungivalt, et liikmesriigid integreeriks roheline taristu nii ruumilisse planeerimisse kui ka maakasutuse planeerimisse ja tähtsustaksid seda nendes, konsulteerides kohalike sidusrühmade ja elanikega ning töstes hariduskampaaniate abil nende teadlikkust, hõlmates kõiki otsustamistasandeid (kohalik, piirkondlik ja riiklik tasand), ning palub komisjonil toetada selles valdkonnas suuniste ja võrdlusaluste koostamist, et tagada kogu liidus roheline taristu kujunemine ruumilise planeerimise ja territoriaalse arengu tavaelemendiks; juhib tähelepanu sellele, et uusarendustele või nn hallile taristule lubade väljastamisel tuleb tagada ökosüsteemidele ja olemasolevale rohelinele taristule avaldatava mis tahes kahjuliku mõju täielik hindamine, et sellist mõju vältida ja leevendada ning tagada ka pikaajaline tegelik ühiskondlik kasu;

10. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kasutama kõiki ELi rahastamisvahendeid, sh ühtekuuluvuspoliitika ja ühise põllumajanduspoliitika vahendeid ning eelkõige ökoloogilise kasutuseesmärgiga maa-alasid, et edendada roheline taristut vastavalt vajadusele ning eesmärgiga tagada lai valik ökosüsteemi teenuseid, aga ka looduslike protsesside kaitse nii maa- kui ka linnapiirkondades; palub, et komisjon annaks Euroopa Parlamendile korrapäraselt aru ÜPP vahendite kasutamise kohta roheline taristu toetamiseks; rõhutab sellega seoses roheline taristu olulisust mesilaste kaitsele ja seega ka tolmlemise tõhusal toimimisel;

11. rõhutab, et roheline taristu aitab leevendada kliimamuutusi, sest sel on süsinikuvaru ja kasvuhoonegaaside bilansi seisukohast kasulik mõju, eriti seoses turbamulla, poollooduslike ja looduslike puistute ja metsade ning muude süsinikurikaste ökosüsteemide kaitsega, ning seeläbi aitab see kaasa ka ELi kliimapolitiika rakendamisele;

12. toetab jõupingutusi, mille eesmärk on ühendada ruumiline planeerimine ja roheline taristu arendamine rannikualadel, et kaitsta bioloogilist mitmekesisust ja tagada rannikualade säästev areng;

13. märgib, et roheline taristu on kliimamuutustega kohanemisel äärmiselt oluline, sest suurendab Natura 2000 võrgustikku kuuluvate alade ökoloogilist sidusust, hõlbustab liikide liikumist ja levialade muutumist Natura 2000 alade vahel ja sees ning võimaldab maastiku tasandil toimuvat kohanemist bioloogilise mitmekesisuse eesmärgil, aidates seeläbi kaasa ELi looduspolitiika rakendamisele ning ergutades ja võimaldades ka ökosüsteemipõhist kohandumist teistes valdkondades, sh veemajandus ja toiduga kindlustatus;

14. peab äärmiselt oluliseks, et liikmesriigid ja eriti mereäärseid liikmesriigid looksid sadamapiirkondade ümber roheline taristu ning tötaksid välja transpordikavad, mille abil soodustada nende alade keskkonnasõbralikumaks muutmist;

Neljapäev, 12. detsember 2013

15. juhib tähelepanu asjaolule, et roheline taristu, näiteks looduslike lammide, puistute, märgalade jms loomine või taastamine võib aidata suurendada vastupanuvõimet katastroofidele ja kohanemist kliimamuutustega ning vähendab ka looduskatastroofide, näiteks üleujutuste või metsatulekahjude ohtu, samuti võib see märkimisväärselt vähendada seonduvad kulused ühiskonna jaoks;
16. rõhutab, et kõnealusesse poliitikavaldkonda tuleb täielikult integreerida metsandus, et saada lisaks puidu- ja biomassitootmisele ka muud mitmesugust kasu, mida annab metsade säästev majandamine ja looduslike metsade kaitse, ning rõhutab samuti vajadust taastada killustatud või hävitatud puistud;
17. peab roheline taristu edendamise algatust kiiduväärseks, sest see vahend aitab kaasa vee filtreerimisele, erosiooni vältimisele ja põhjavee taseme säilitamisele ning seeläbi ka veepoliitika raamdirektiivi, üleujutuste direktiivi ja asjaomaste kavandavate veepoliitika õigusaktide nõuetekohasele rakendamisele, lisaks aitab see kaasa ka rannikualade integreeritud majandamisele ja mereala ruumilisele planeerimisele;
18. rõhutab, kui oluline on võtta roheline taristu alaseid nõudeid nõuetekohaselt arvesse ka ELi struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika vahendite rakendamisel, eelkõige roheline taristu rahastamise puhul linnades, ning nõuab tungivalt, et pädevad asutused edendaksid asjakohaseid meetmeid;
19. rõhutab, et roheline taristu tuleb lõimida ajavahemikku 2014–2020 käsitlevatesse ELi rahastamisvahendite rakenduskavadesse;
20. nõuab tungivalt, et komisjon koostaks õigeaegselt, st 2013. aasta lõpuks, teatistes lubatud toetavad suunised, mille eesmärk on suurendada roheline taristu mõistmist ja edendamist asjaomastes poliitikavaldkondades ja tagada rakenduskavade kaudu rahastamise võimalused;
21. kutsub liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi üles kasutama hästi ära olemasolevaid rahastamisvõimalusi, et edendada investeerimist kooskõlastatud ja sidusatesse roheline taristu projektidesse;

Rohelise taristu strateegia kujundamine

22. toonitab vajadust suurendada erasektori osalust roheline taristu investeringutes ning kutsub komisjoni ja Euroopa Investeerimispanka üles looma ja käivitama kiiresti sellise rahastamisvahendi, mis hõlmaks uuenduslikke rahastamismehhanisme roheline taristu investeringute ja muude looduskapitaliga seotud projektide toetamiseks, hinnates samal ajal ka tegelikku ja pikaajalist toetust ökosüsteemi toimimisele; juhib tähelepanu sellele, et otsida tuleb ka täiendavaid rahastamisallikaid kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil;
23. on veendunud, et roheline taristu kasutuselevõtmist tuleb toetada usaldusväärsete andmete ja põhjalike teadmistega, ning ergutab komisjoni hoolitsemise koostöös Euroopa Keskkonnaameti, liikmesriikide ja teiste sidusrühmadega selle eest, et liit tugedab oma suutlikkust seoses ökosüsteemide ja seonduvate ökosüsteemi teenuste kaardistamise ja hindamisega ning et seda teavet ja sellealaseid teadmisi võetakse nõuetekohaselt arvesse, muu hulgas ka ELi kaasrahastatavate projektide kavandamisel ja elluviimisel;
24. nõuab tungivalt, et komisjon edendaks selles valdkonnas teadustööd, innovatsiooni, suutlikkuse suurendamist, haridust, levitustööd, teadlikkuse tõstmist ja üldsuse teavitamise projekte ning toetaks ka teabe ja parimate tavade vahetamist; juhib tähelepanu sellele, et roheline taristu kujundamist hõlbustavad kvalifitseeritud ja koolitatud töötajad, kes on suutelised selle uuendusliku käsitusega tegelema ja ökosüsteemidest saadavat kasu vajalikul määral väärtustama (eelkõige veevarustuse ja -puhastuse, jäätmekäitluse, ehituse, suurõnnetustega toimetuleku, põllumajanduse, turismi ja tervishoiu valdkonnas);
25. on seisukohal, et usaldusväärse roheline taristu poliitika põhiline ja vältimatu eeltingimus on selle integreerimine kõikidesse poliitikavaldkondadesse;
26. toonitab, et maaomanikud ja -kasutajad, kodanikuühiskonna organisatsioonid, kodanike teadustegevus ja isevastutus ning üldsuse osalemine võivad osutada roheline taristu projektide kavandamisel, rakendamisel, jätkamisel ja jälgimisel kohalikul tasandil väga oluliseks, ning nõuab tungivalt, et liikmesriigid lihtsustaksid selliseid protsesse;

Neljapäev, 12. detsember 2013

27. kiidab heaks sellise strateegia koostamise, mis hõlmab Euroopa roheline taristu poliitika prioriteetsete suundade väljakujundamist; rõhutab vajadust arvukamate piiriüleste piirkondadevaheliste strateegiate ja projektide järele;
28. toetab teatise väljakuulutatud TEN-G algatust ja kutsub komisjoni üles saavutama TEN-G kava väljatöötamise vallas tulemusi 2015. aastaks;
29. rõhutab roheline taristuga seotud uuendusvõimalusi ja VKEde võimalikku kandvat rolli selles valdkonnas; juhib tähelepanu asjaolule, et ühised standardid, sertifitseerimine ja märgistamine peaksid roheline taristu investeeringuid toetama ning looma esimestele tegutsejatele vajaliku tegutsemisruumi;
30. ootab huviga bioloogilise mitmekesisuse strateegia läbivaatamist 2015. aastal ja sellele järgnevat roheline taristu teatise läbivaatamist 2017. aastal, mis peaks veelgi tugevdama roheline taristu positsiooni kavandatavates ELi tasandi investeeringutes, ning ootab samuti asjaomaste poliitikavaldkondade vahekokkuvõtteid (ÜPP „tervisekontroll“, REGIO vahearuanne jne);

o

o o

31. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.
-